

Oslo, 5. november 2020

Innspill til Oslo kommunes kultur- og utdanningsutvalg

Sex og samfunn takker for muligheten til å komme med innspill til Oslo kommunes kultur- og utdanningsutvalg i forbindelse med byrådets budsjettforslag for 2021.

Vårt innspill vil omhandle seksualitetsundervisning. Sex og samfunn er på vegne av Utdanningsetaten leverandør av seksualitetsundervisning til alle klasser på 9. trinn i Oslo kommune. Dette har vi tilbudt siden 1992, og i 2008 ble undervisningen gjort obligatorisk for alle skoler. I 2019 vant vi ny anbudsrunde, og vi er glade for at vi skal levere god seksualitetsundervisning i Oslo også de kommende årene. I 2019 holdt vi seksualitetsundervisning for 218 9. klasser.

I dag vil vi ta opp følgende:

1. Innholdet i vår seksualitetsundervisning
2. Mengde og tidspunkt for seksualitetsundervisningen
3. Kompetanse hos underviserne
4. Evaluering av seksualitetsundervisningen i Osloskolen
5. Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse

1. Innholdet i vår seksualitetsundervisning

Innholdet i Sex og samfunns seksualitetsundervisning er i stor grad bestemt av Oslo kommune. Vi har tre skoletimer hvor vi skal ta opp følgende:

- Prevensjon
- Seksuelt overførbare infeksjoner
- Anatomi
- Kjønnroller
- Grenser
- Seksuell trivsel
- Første gang

Tre skoletimer er ikke mye, og den begrensede tiden får selvsagt utslag på hvor mye vi kan snakke om hvert tema. Vi ser at vi i noen klasser må bruke mye tid på det grunnleggende, de første punktene, og dermed får mindre tid til de siste punktene. Dette er beklagelig, da vi ser at tematikken elevene savner i undervisningen ofte er knyttet til det følelsesmessige aspektet ved sex og seksualitet.

Det blir også liten tid til caseoppgaver og diskusjoner i smågrupper, noe elever selv har uttrykt ønske om i fokusgrupper vi har hatt. Elevene ønsker mer tid til seksualitetsundervisningen slik at det blir rom for å gå mer i dybden på det som opptar de unge, blant annet følelser, press, nakenbilder, porno, identitet og grenser.

Vi evaluerer årlig vår egen undervisning. Foreløpige resultat fra årets elevundersøkelse, med godt over 400 registrerte svar, viser at:

- 86 % er fornøyde eller svært fornøyde med undervisningen vi har holdt

Sex og samfunn

- 83 % svarte at undervisningen var nyttig eller svært nyttig
- over 90 % svarte at de hadde lært noe nytt

Tilbakemeldinger fra elevene:

- *Jeg synes opplegget er veldig bra og nyttig. Man må jo kunne det.*
- *Veldig bra time. Fikk svar på ting jeg har lurt på lenge.*
- *jeg har lært veldig mye nytt og kunne tenke meg å lære mer om dette*
- *Det er veldig fint at vi lærer om dette, jeg tror det hjelper mange med synet på kvinner, seksualitet og samtykke.*
- *Syntes det faktisk var gøy*

2. Mengde og tidspunkt for undervisningen

Overordnet ønsker Sex og samfunn at seksualitetsundervisning skal gis hyppigere enn den gjør i dag, og vi ønsker samtidig at undervisningen skal starte tidligere enn den gjør i dag. Tidligere holdt vi seksualitetsundervisning i 10. klasse, og i 2016 vedtok Utdanningsetaten at undervisningen skulle flyttes fra 10. trinn til 9. trinn, noe vi synes er positivt. Vi mener alderstilpasset informasjon om seksualitet bør gis allerede fra barnehagen av. Da kan barn få det begrepsapparatet de trenger, og seksualitet blir en mer positiv og mer integrert del av oppveksten.

Når vi kommer inn i klasserommene opplever vi at det er stor variasjon i kunnskapsnivået hos elevene vi møter. Vårt opplegg skal være et supplement til skolens egen undervisning om seksualitet, ikke en substitutt. Det er viktig at skolene selv følger opp læreplanen og kompetansemålene slik at alle elevene får et godt og likt grunnlag.

3. Kompetanse hos underviserne

Som nevnt over møter vi klasser med svært ulikt kunnskapsgrunnlag, og hvilket nivå de befinner seg på er i stor grad avhengig av underviser. I en undersøkelse vi gjennomførte i 2016 oppga 7 av 10 av de 1 000 underviserne som besvarte undersøkelsen at de synes seksualitetsundervisningen de selv holdt var god nok. Kun 13 % sa at de fikk nok kunnskap om seksualundervisning i løpet av sin utdanning.¹

Sex og samfunn jobber for at lærerutdanningene må inkludere kunnskap om seksualitet og at utdanningene må gi fremtidige undervisere kompetanse i hvordan de skal snakke med unge om seksualitet. Samtidig håper vi Oslo kommune vil gå foran og tilby relevante kurs til de som allerede underviser i Osloskolen.

4. Evaluering av seksualitetsundervisningen i Osloskolen

Vi har i flere år ønsket en ekstern evaluering av seksualitetsundervisningen Oslo-elevene får, både av Sex og samfunns undervisning, men også undervisning gitt av

¹ Sex og samfunn (2016). [Seksualundervisning i skolen. En undersøkelse blant kontaktlærere i grunnskolen.](#)

Sex og samfunn

andre eksterne aktører, av skolens undervisning, og av eventuelle undervisningsopplegg skolen bruker.

I høst ble ny læreplan og nye kompetansemål innført i skolen. Kompetansemålene som omhandler seksualitet er gode, og det også fokus på seksualitet i det tverrfaglige temaet «Folkehelse og livsmestring». Det er med andre ord mye som ligger til rette for å bedre seksualitetsundervisningen i skolen. Det vi ønsker er en evaluering av det totale bildet: *Hvor god seksualitetsundervisningen i Osloskolen? Hva mener elevene, og hva mener lærerne?*

5. Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse

Vi ønsker å gjøre utvalget oppmerksom på behandlingen av Oslo kommunes Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse. Planen er aktuell for utvalget blant annet på grunn av fokuset på seksualitetsundervisning. I det siste utkastet vi har sett stod følgende: Oslo kommune skal arbeide målrettet for å styrke kompetansen på seksualitet hos alle innbyggere, og spesifikt nevnes også barn i barnehage og i skole: «barn skal få et begrepsapparat gjennom alderstilpasset opplæring om seksualitet». Vi håper utvalgets medlemmer vil følge behandlingen av denne planen de neste månedene.

Avslutningsvis

Til slutt vil vi kommentere på meldte kutt i skolebudsjettet de kommende årene. Vi håper utvalget tar med seg viktigheten av at byens barn og unge får god seksualitetsundervisning, og at eventuelle kutt ikke går ut over dette tilbudet.

Takk for oss!